

OVER DEZE HANDOUT

Op het Jaarcongres van Trendbureau Overijssel – Een toekomst met trendbreuken – gaf Futureconsult een introductie op Early Warning Systems. Dat deden wij op basis van onze ervaring in het opbouwen en uitbouwen van Early Warning Systems van publieke en commerciële organisaties.

In deze handout geven wij een introductie op early warning systems, bespreken we het early warning system van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, en geven we zes onverwachte, recente signalen voor Overijssel.

Early
warning
systems

EARLY WARNING SYSTEMS EN EARLY WARNING SIGNALS

Een Early Warning System (EWS) helpt een organisatie om continu zicht te houden op nieuwe trends en ontwikkelingen. Een EWS bestaat uit drie fasen:

1. Verzamelen
2. Selecteren/interpreteren
3. Actie

Een Early Warning System speelt in op drie filters waar nieuwe informatie doorheen moet bij iedere organisatie:

- Surveillancefilter – 360° verkennen
- Mentaliteitsfilter – open staan voor nieuwe signalen en ambiguïteit
- Machtsfilter – overgaan tot adequate actie

Een trendradar maakt inzichtelijk op welke ontwikkelingen welke actie wenselijk is. Bijvoorbeeld:

- Hold – blijven monitoren
- Assess – nader verkennen
- Trial – experimenteren
- Adopt – breed adopteren

Een Early Warning Signal voldoet aan drie criteria:

1. Earliness – tijdig
2. Critical – op punt van doorbreken
3. Intense – pregnant

Er zijn drie typen signalen:

- Een nieuw fenomeen
- Een trendbreuk
- Een onderstroom die mainstream wordt

Een signaal verschilt van een trend:

- Een trend is minder onzeker, beter kwantitatief in kaart te brengen en er bestaat een gemeenschappelijke taal voor.
- Een EWS is vaker onzeker, nog een 'zwak' signaal en moeilijker om kwantitatief te onderbouwen.

CASUS: MINISTERIE VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Futureconsult helpt organisaties op vier manieren bij EWS:

1. Proces: advies over het inrichten van een EWS;
2. Inhoud: aanleveren van signalen;
3. Training: trainen van soft/hard skills aan EW-teams;
4. Combinatie: onderdeel van EW-team van organisaties, waarin we advies geven op proces, signalen aanleveren en het team trainen.

We bespreken de werkwijze van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Dit EWS is gebaseerd op het EWS van Rijkswaterstaat, dat wij uitgebreid beschrijven in de publicatie [Permanent alert](#).

INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

De directie Kennis, Innovatie en Strategie (KIS) van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is verantwoordelijk voor het early warning system.

[1] Surveillancefilter / verzamelen

- Een netwerk van ca. 35 IenW'ers interviewt 'thought leaders' aan de hand van 7 PESTELD-domeinen: Politiek / Economie / Sociaal / Technologie / Environment / Legal / Demografie

[2] Mentaliteitsfilter / selecteren

- Een brede selectiecommissie selecteert rode draden: belangrijkste strategische

ontwikkelingen voor het departement. Selectie gebeurt op basis van controversie: welke signalen bieden een nieuw of ander perspectief?

[3] Machtsfilter / actie

- De rode draden worden 'verticaal' geagendeerd bij de top
- De signalen worden 'horizontaal' geagendeerd bij directies die iets met de signalen moeten
- Directie KIS verdiept de signalen in strategische verkenningen

ZES SIGNALEN VOOR OVERIJSSSEL

In de workshop bespreken we 6 signalen en hun impact op Overijssel aan de hand van een vraag per filter:

- [1] Surveillancefilter / impact op Overijssel?
- [2] Mentaliteitsfilter / impact op eigen organisatie?
- [3] Machtsfilter / welke actie, onder welke omstandigheden?

DEMOGRAFIE / wonen

- Randstad zorgt voor woningnood in Overijssel en Gelderland: toename 40% tot 11.000 in 2018 (AD, 11 nov)
- Primeur voor Zwolle: studenten onder één dag met ex-gevangenen (AD, 10 nov)

ECONOMIE / retail

Melinda (26) uit Almelo heeft online speelgoedwinkel mét eigen showroom (Tubantia, 11 nov)

SOCIAAL / belonen

Snelheidsmeter als spaarpot voor de buurt in Hasselt: 25% rijdt minder hard (De Stentor, 31 okt)

TECHNOLOGIE / kunstmatige intelligentie

20face uit Twente was genomineerd voor academische startup van het jaar en maakt realtime gezichtsscans van een groot publiek (Utwente, 25 apr)

ECOLOGIE / verwarming

Gaat Zwolle huizen verwarmen met rioolwater? (De Stentor, 9 nov)

POLITIEK / representativiteit

Twentse verpleegkundigen verdienen plek aan bestuurstafel: chieft nursing officer (Tubantia, 8 nov)